

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 62/2022-9

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara (sudca spravodajca) a sudcov Jany Baricovej a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] zastúpeného advokátskou kanceláriou BIZOŇ & PARTNERS, s. r. o., Hviezdoslavovo námestie 25, Bratislava, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Juraj Bizoň, LL.M., proti uzneseniu Okresného súdu Nitra č. k. 19 C 115/2016-309 z 12. apríla 2021 v časti jeho prvého výroku takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 3. júna 2021 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Nitra (ďalej len „okresný súd“) č. k. 19 C 115/2016-309 z 12. apríla 2021 v časti jeho prvého výroku (ďalej len „napadnuté uznesenie“). Navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie.

2. Z ústavnej sťažnosti a napadnutého uznesenia vyplýva, že sťažovateľ bol úspešnou stranou sporu (ako žalovaný) v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 19 C 115/2016, ktorého predmetom bolo určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, a ktoré sa začalo na základe žaloby podanej obchodnou spoločnosťou [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalobkyňa“).

3. Uznesením okresného súdu č. k. 19 C 115/2016-266 z 18. februára 2021 vydaným vyšším súdnym úradníkom (ďalej aj „uznesenie vyššieho súdneho úradníka“) bola žalobkyňa zaviazaná nahradiť sťažovateľovi trovy konania v sume 1 183,34 eur. Pri vyčíslení trov konania vyšší súdny

úradník, aplikujúc vyhlášku Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), vychádzal z tarifnej hodnoty 7 479,45 eur, ktorá predstavovala hodnotu dotknutej nehnuteľnosti dohodnutú v kúpnej zmluve medzi sťažovateľom a obchodnou spoločnosťou [REDACTED]

4. Proti predmetnému uzneseniu vyššieho súdneho úradníka podala žalobkyňa sťažnosť, o ktorej rozhodol okresný súd napadnutým uznesením v jeho prvom výroku tak, že uznesenie vyššieho súdneho úradníka zmenil a žalobkyňu zaviazal nahradiť sťažovateľovi trovy konania v sume 123,79 eur (druhým výrokom napadnutého uznesenia zamietol návrh žalobkyne na prerušenie konania a tretím výrokom opravil spisovú značku uznesenia z 18. februára 2021, ECLI:SK:OSNR:2021:1516202353.13 tak, že správne má znieť takto: 19 C 115/2016-266, pozn.). V odôvodnení uznesenia konštatoval dôvodnosť podanej sťažnosti, pričom poukázal na závery uvedené v náleze ústavného súdu č. k. I. ÚS 544/2019-43 z 28. júla 2020. Okresný súd vyjadril názor, že pri určení tarifnej hodnoty bolo v danom prípade potrebné vychádzať „z hodnoty sporu zodpovedajúcej hodnote, ktorú žalovaný (sťažovateľ, pozn.) pri uzavretí kúpnej zmluvy vyplatil žalobkyňi považujúc ju za primeranú hodnote predávanej nehnuteľnosti“, a teda zo sumy 150 eur, a nie z nesprávnej hodnoty predmetu sporu vo výške 7 479,45 eur. Na základe uvedeného okresný súd určil základnú sadzbu tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby v sume 16,60 eur.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Proti napadnutému uzneseniu okresného súdu podal sťažovateľ túto ústavnú sťažnosť, v ktorej argumentuje:

- a) pri určení tarifnej hodnoty sporu vychádzal okresný súd nesprávne z výšky kúpnej ceny stanovenej v neplatnej kúpnej zmluve uzatvorenej medzi stranami sporu, a nie z reálnej hodnoty nehnuteľnosti,
- b) okresný súd nesprávne pochopil závery nálezu ústavného súdu č. k. I. ÚS 544/2019-43 z 28. júla 2020 (ďalej aj „nález ústavného súdu“) a jeho vec neskúmal v širších súvislostiach, čo má za následok arbitrárnosť záverov prijatých v napadnutom uznesení,
- c) dňa 16. septembra 2020 sa uskutočnila gremiálna porada okresného súdu, na ktorej súd zmenil svoj doterajší názor – právny názor prijatý na gremiálnej porade okresného súdu zo 16. apríla 2019, podľa ktorého je pri výpočte náhrady trov konania potrebné vychádzať z reálnej hodnoty nehnuteľnosti,
- d) okresný súd tak prestal posudzovať skutkovo a právne obdobné prípady individuálne v záujme spravodlivosti a rozhoduje paušálne, akoby „podvodníci“ boli starší ľudia, a priznáva náhradu trov konania „z hodnoty podvodu“.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Podstatou ústavnej sťažnosti je námietka, že okresný súd s poukazom na závery skoršieho nálezu ústavného súdu vydaného vo veci vedenej pod sp. zn. I. ÚS 544/2019 postupoval pri vyčíslení výšky (právoplatne priznaného) nároku na náhradu trov konania nesprávne, v čom sťažovateľ vidí

porušenie označených práv (v bode 1 tohto uznesenia, pozn.). Ústavný súd konštatuje, že ústavná sťažnosť tak zjavne smeruje proti prvému výroku napadnutého uznesenia.

7. Ústavný súd v prvom rade uvádza, že obsahom práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je totiž *ratione materiae* aj právo na rozhodnutie o trovách konania, resp. o náhrade trov konania v súlade so zákonom (Robins v. Spojené kráľovstvo, rozhodnutie ESĽP z 23. 9. 1997). Rozhodovanie o trovách konania pred všeobecnými súdmi je však zásadne výsadou týchto súdov, pri ktorej sa prejavujú atribúty ich nezávislého súdneho rozhodovania (m. m. IV. ÚS 248/2008, III. ÚS 125/2010, I. ÚS 134/2016). Ústavný súd sa k problematike trov konania stavia nanajvýš rezervovane, podrobuje ju obmedzenému ústavnoprávnemu prieskumu, pričom k zrušeniu výroku o trovách konania pristupuje skutočne iba výnimočne. Tento prístup vychádza z názoru, že rozhodnutie o trovách konania má vo vzťahu k veci samej jednoznačne akcesorickú povahu a samo osebe väčšinou nedosahuje takú intenzitu, ktorá je spôsobilá porušiť základné práva a slobody, akokoľvek sa môže účastníka konania citeľne dotknúť. To však ale neznamená, že rozhodnutiami o trovách konania nemôže dôjsť k porušeniu práv sťažovateľa. Otázka náhrady trov konania môže nadobudnúť ústavnoprávnu dimenziu v prípade takého postupu všeobecného súdu, ktorý je založený na celkom zjavne nesprávnej interpretácii a aplikácii príslušných ustanovení zákona upravujúcich náhradu trov konania, v ktorom sú obsiahnuté črty svojvôle, a taktiež v prípade, ak je odôvodnenie súdneho rozhodnutia vo vzťahu k výroku o náhrade trov konania celkom nedostatočné, t. j. nepreskúmateľné (obdobne napr. IV. ÚS 348/2011, IV. ÚS 341/2012, II. ÚS 837/2015).

8. Ústavný súd uvádza, že v spore o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam predstavuje hodnota sporných nehnuteľností základ pre určenie tarifnej hodnoty náhrady trov právneho zastúpenia (m. m. III. ÚS 410/2020). Predmetom konania vo veci samej bolo v danom prípade určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti (pozemku) oceniteľného peniazmi, preto bola namieste aplikácia § 10 ods. 2 vyhlášky.

9. Pri rozhodovaní o výške priznanej náhrady trov konania bola spornou hodnota predmetu sporu (tarifná hodnota), z ktorej bola vypočítaná základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby. Vyšší súdny úradník za základ pre stanovenie tarifnej hodnoty považoval sumu 7 479,45 eur. S takto určenou tarifnou hodnotou sporu sa nestotožnila sudkyňa okresného súdu, podľa ktorej mala tarifná hodnota vychádzať „z hodnoty sporu zodpovedajúcej hodnote, ktorú žalovaný (sťažovateľ, pozn.) pri uzavretí kúpnej zmluvy vyplatil žalobkyňi považujúcu ju za primeranú hodnote predávanej nehnuteľnosti“, a teda zo sumy 150 eur. V tomto kontexte okresný súd v bode 15 napadnutého uznesenia poukázal aj na závery nálezu ústavného súdu vydaného vo veci vedenej pod sp. zn. I. ÚS 544/2019.

10. Ústavný súd konštatuje, že v postupe okresného súdu (v prípade sťažovateľa, pozn.) neidentifikoval možnosť porušenia práva na spravodlivé súdne konanie či svojvoľnú aplikáciu a interpretáciu právneho predpisu. Ak okresný súd v danom prípade považoval za tarifnú hodnotu kúpnu cenu nehnuteľnosti stanovenú v kúpnej zmluve uzavretej medzi sťažovateľom a žalobkyňou, nemožno mu z ústavnoprávneho hľadiska nič vytknúť (obdobne napr. II. ÚS 175/2021 a I. ÚS 237/2021). Suma 150 eur bola dojednaná ako kúpna cena v kúpnej zmluve, od ktorej žalobkyňa odvodzovala svoj nárok na určenie vlastníckeho práva v predmetnom konaní. V tomto smere ústavný súd poukazuje na závery svojho nálezu v konaní vedenom pod sp. zn.

I. ÚS 544/2019, z ktorých vychádzal aj okresný súd v napadnutom uznesení a ktoré sú aktuálne aj pre posúdenie hodnoty sporu v prípade sťažovateľa. V predmetnom náleze ústavný súd konštatoval, že práve kúpna cena dohodnutá medzi stranami sporu v kúpnej zmluve poskytovala z hľadiska (vtedajšej) hodnoty predmetu sporu určitý návod na to, aby si žalobca (a rovnako aj žalovaný) mohol pred začatím súdneho sporu vytvoriť predstavu o nákladnosti vedenia sporu. Za týchto okolností by bolo proti logike a v rozpore s princípmi spravodlivosti prisvedčiť takej interpretácii, v zmysle ktorej by sa tarifná hodnota, z ktorej sa vypočítava základná sadzba tarifnej odmeny pre advokáta, určila z reálnej ceny nehnuteľnosti, keďže v takom prípade by z nej žalovaná strana (v tomto prípade sťažovateľ) na trovách konania v podstate profitovala.

11. V nadväznosti na už uvádzané skutočnosti ústavný súd nepovažuje právne závery obsiahnuté v napadnutom uznesení okresného súdu ani za arbitrárne, aj keď uvádza, že jednotlivé skutkové okolnosti, na ktoré okresný súd poukázal, by mohli byť prezentované jasnejšie a zrozumiteľnejšie. Táto skutočnosť však v konečnom dôsledku v okolnostiach prejednávanej veci nie je *ipso facto* spôsobilá podstatne zasiahnuť do ústavnej udržateľnosti napadnutého rozhodnutia. Ústavný súd tak rezumuje, že pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti sťažovateľa nezistil medzi napadnutým uznesením okresného súdu a namietaným porušením práv sťažovateľa označených v bode 1 tohto uznesenia takú príčinnú súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o ich porušení. Na základe uvedeného odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa v celom rozsahu ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

12. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti bolo bez právneho významu, aby ústavný súd rozhodoval o ďalších návrhoch sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. februára 2022

Miloš Maďar
predseda senátu